

BESLUT

2022-01-31 Dnr: 21/03669

SAKEN

Ring P1, 2021-09-23, inslag med åsikter om integrationen; fråga om opartiskhet och mediets genomslagskraft

BESLUT

Inslaget fälls. Det strider mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

FÖRELÄGGANDE

Sveriges Radio AB ska på lämpligt sätt offentliggöra nämndens beslut.

INSLAGET

Programmet var ett diskussionsprogram där lyssnarna ringde in och debatterade olika ämnen. En person ringde in och uttryckte sina åsikter om bland annat regeringen och inrikesministern. Inringaren var bland annat kritisk till inrikesministerns uttalande om, som hon beskrev det, att det tidigare funnits en ängslan kring att beskriva samhällsproblem kopplade till stor invandring och dålig integration på grund av en rädsla för att kallas för rasister, men att samhällsdebatten nu kommit ikapp. Bland annat följande sades.

(Inringare) – Nu erkänner de också att hur vi hanterar migrationen har varit ett sätt som spått på segregationen. Sverige har inte sett att om man hela tiden fyller på med migranter i vissa områden så växer problemen. Alltså, nu är det valår, och då går han ut med detta som valfläsk, anser jag. För nu ska de [...] strama åt och de ska knäcka gängen, och jag tycker det är skamlöst. Det här är bara valfläsk. Och han går ut med detta nu. Skamlöst, skamlöst är det. Och så mycket skada som vårt land har tagit under de här åren som vi haft med den här regeringen. Vi har haft dödsskjutningar, vi har haft oskyldiga som har skadats [...] (Pgl) – Men vad tycker du de skulle ha gjort då, alltså vad skulle man ha...? (Inringare) – De skulle naturligtvis inte vänta till efter sju år så erkänner både Morgan Johansson att språk är nog ganska bra att ha i Sverige. Tidigare om någon föreslog det ja då var man rasist, främlingsfientlig... och nu kommer också Damberg ut under valåret för att locka röster naturligtvis till sossarna, och säger [...] att de har haft en ängslighet att bli klassade som rasister. Vad sjutton, detta skulle väl de gått ut med? Har de inte Sveriges invånare som det bästa för ögonen i första hand? Detta är så upprörande och jag tycker det skulle debatteras mycket mer. Och jag förstår inte att folk inte ringer om det här. (Pgl) – Så vad skulle man göra då? [...] (Inringare) – Man ska, man kan inte göra nåt nu det är

för sent. (Pgl) – Men det är väl aldrig för sent [förnamn inringare], har du inte nåt bra förslag de måste kunna ta till här. (Inringare) – Nej det har jag, ja då [...] ska man strama åt migrationen till noll och se till att vi får ordning på landet som det är nu. Jag är 76 år och jag har levt i ett land som har varit jättetryggt och man har haft tillit till myndigheter och politiker. Idag, det finns ingenting utav det. Ja, det finns ju fortfarande av gräsossarna då som röstar på Socialdemokraterna, därför att det gör man.

Därefter sades följande.

(Pgl) – Men tror du inte man kan ändå ta in och hjälpa människor liksom om [...] vi liksom fåren ny, om vi får en ny liksom ... sätt att ta hand om dem sen, för det är väl det som varit problemet, att man inte kunnat... (Inringare) – Ja, men detta skulle vi ju gjort från början, vi skulle ju tagit in, informerat de män som kommer, det är ju ändå olika kulturer, det är ju inte samma kultur som Sverige, vi skulle från första dagen satt dem i en klass och informerat om så här gör vi i Sverige och passar inte det, ja då får ni flytta till ett annat land som passar kultur bättre. (Pgl) – Men [...] (Inringare) – Nu flyttar de, flyttar de fram positionerna hela tiden och svenskarna får backa. (Pgl) – Hörde du det här imorse, det var ju ganska intressant som de, det var väl en debattartikel och så hade de med i *P1 Morgon* [namn forskare och författare] bland annat som pratade om det här med att man har så olika livssyn, från olika länder att när man är 35 år i Sverige och när man är 35 år i andra länder så är man helt olika. Att man skulle kunna utgå från det mer, framöver, att man [...] förstår att man [...] är olika. (Inringare) – Ja men förstå då att de här kulturerna som kommer hit, de är olika, och då ska vi, då ska vi rätta oss efter det. (Pgl) – Eller att man ska i alla fall... (Inringare) – Alla skjutningar... (Pgl) – ...få fram information, man kanske kan ja det du var inne på där det var att man kanske ska informera på andra sätt, eller ja, för att få folk att... (Inringare) – Man kan informera [...] Det snackas om den här värdegrunden, men den värdegrunden har inte de som kommer hit, de flesta som kommer. För det är ju mest muslimer som kommer. (Pgl) – Eller man kanske har olika värdegrund, men oavsett vilket, om man har, vilken värdegrund man har, jamen jag tänker på det som [...] (Inringare) Men det vet du vad de har för värdegrund. Såg du *30 minuter* igår? (Pgl) – Jag tänker... (Inringare) – Om han som hade hoppat av salafisterna? (Pgl) – Jag tänker på att... (Inringare) – Jag menar det är ju, de har en annan värdegrund. Kvinnan, alltså svenska kvinnor idag som tycker, som röstar på Sverigedemokraterna, de kan ju förvänta sig att inom en 30 år då kan de bara glömma sin jämställdhet. (Pgl) – Det kan ju vara olika liksom, vilken grupp det är. Jamen jag tänker alltså om vi är inne på det som du pratar om, det är klart att du tycker liksom att det här har blivit helt fel, med migrationen, det har påverkat segregationen, vi borde måste ta tag i det här nu eller du tycker egentligen det är för sent att ta tag i det här nu, men vad... (Inringare) – Ja om inte vi stoppar migrationen, vi måste klara av först det som vi har i Sverige... (Pgl) – Det är det enda sättet du ser... (Inringare) – Och inte skryta om att vi bygger fängelser och vi fängslar fler. Ska vi hålla på och fylla på så och bygga fängelser, är det det vi skattebetalare ska, ska betala? (Pgl) – Ja? (Inringare) – Alltså man ska att våran regering så stolt ju fler fängelseplatser de får eller ska vi ta hand om andra länders kriminella och fylla på fängelserna, som är [...] överfulla? (Pgl) – Ja vad är det du tycker, vad tycker du? (Inringare) – Nej jag tycker att nu får man stoppa det här, nu kommer det in en massa här ifrån Afghanistan, så vi fortsätter ju att fylla på. Och svenskarna får hela och vi får... Jag tycker och många med mig, att vi är, anses som en andra klassens invånare i vårt eget land. (Pgl) – Nu i alla fall som du inledde med att berätta, säga, så är det ju valår nu så får vi väl se vad som kommer för förslag för att förbättra och förändra det här, tack för att. Du ville ju att vi skulle lyfta debatten och nu fick du ju göra det [förnamn inringare] så får vi se om nån ringer in och håller med dig eller säger emot dig. (Inringare) – Jag vill bara säga det att Mikael Damberg när han går ut med detta det är som att tala om hur korkade, han säger att Sverige har inte sett, det är ju massvis med svenskar som har sett det. (Pgl) – Ja då får vi se om det är fler som vill reagera på det nu. Tack så jättemycket [förnamn inringare] för att du ringde och lyfte ämnet.

ANMÄLAN

Anmälaren anför sammanfattningsvis att programledaren lät en rasistisk person häva ur sig sina åsikter om socialdemokrater, invandrare och muslimer utan att ifrågasätta det minsta. Anmälaren menar att inringarens uttalanden borde anses som hets mot folkgrupp.

PROGRAMFÖRETAGETS YTTRANDE

Sveriges Radio AB (SR) har getts möjlighet att yttra sig över om inslaget överensstämmer med bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft. SR anför i huvudsak följande.

Programmet *Ring P1* är ett välkänt debattprogram som bygger på att lyssnarna i direktsändning kan ringa in och diskutera valfria ämnen och i dialog med programledaren ventilerar åsikter och argumentera. Även sådana åsikter som kan uppfattas som kontroversiella ges utrymme. Syftet med programmet är att vidga debatten utanför de vanliga diskussionsmönstren och att låta en mångfald av röster, perspektiv och åsikter komma fram. Programmet kan beskrivas som mångsidigt, aktuellt och brett.

I det aktuella programmet ville inringaren diskutera frågan om problem kopplat till invandringen i Sverige med anledning av aktuella uttalanden från inrikesministern. Inringaren framförde kritik mot inrikesministern och regeringen och menade att de nu aktuella uttalandena om att ställa hårdare krav i integrationsfrågan borde ha kommit långt tidigare och endast var ”valfläsk”. Inringaren menade vidare att det är för sent att göra något åt invandringens negativa konsekvenser och att Sverige därför borde begränsa invandringen helt. Den inringandes kritik var i första hand riktad mot regeringens politik och inte mot de personer som kommit som invandrare till Sverige.

Programledaren ställde motfrågor och problematiserade de påståenden som inringaren kom med. Programledaren ifrågasatte inringarens påstående om att det är för sent att göra något åt problemet och uppmanade inringaren att själv komma med förslag på lösningar. Programledaren fördjupade också samtalet och lyfte andra exempel från debatten. Vidare bjöd programledaren in till en bredare diskussion och bad fler att ringa in och kommentera. I det aktuella programmet förekom ytterligare en inringare som gav en annan bild av frågor rörande invandring och integration vilket bidrog till att ämnet diskuterades utifrån flera aspekter.

AKTUELLA BESTÄMMELSER

SR ska utöva sändningsrätten opartiskt och med beaktande av att en vidsträckt yttrande- och informationsfrihet ska råda i radion (12 § i sändningstillståndet).

Kravet på opartiskhet tillämpas enligt granskningsnämndens praxis i princip fullt ut på programledare, reportrar och andra som genom sin ställning i ett program kan uppfattas som företrädare för programföretaget. Med hänsyn till den vidsträckt yttrandefriheten kan kraven ställas lägre i fråga om intervjuade, debattdeltagare och andra så kallade tillfälliga medverkande.

SR ska ta hänsyn till radions särskilda genomslagskraft när det gäller programmens ämnen och utformning samt tiden för sändning av programmen 16 § i sändningstillståndet).

Bestämmelsen tillämpas bland annat när det gäller program eller inslag som kan uppfattas som diskriminerande. Det innebär enligt granskningsnämndens praxis att programföretaget inte får sända program eller inslag som är uppenbart kränkande mot människor med visst kön, viss etnisk tillhörighet, religion eller sexuell läggning eller mot människor med olika former av funktionsnedsättningar eller sjukdomar.

Av betydelse i ärendet är den så kallade demokratibestämmelsen i 14 kap. 1 § radio- och tv-lagen. Enligt denna ska programverksamheten som helhet präglas av det demokratiska statsskickets grundidéer och principen om alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet.

Uttrycket ”det demokratiska statsskickets grundidéer” avser en statsform som bygger på fri åsiktsbildning, allmän och lika rösträtt samt fria och hemliga val. ”Alla människors lika värde och den enskilda människans frihet och värdighet” avser de sidor av demokratibegreppet som anknyter till bland annat förhållandet mellan människor, till exempel fördömande av rasism, våld och brutalitet samt hävdande av jämställdhet mellan kvinnor och män. Bestämmelsen anses även innebära en skyldighet att markera avståndstagande från eller bemöta antidemokratiska uttalanden och att verka för att rasistiska fördomar bekämpas (prop. 2005/06:112 s. 32).

Granskningsnämnden får besluta att ett programföretag som brutit mot villkor i sitt sändningstillstånd på lämpligt sätt ska offentliggöra nämndens beslut (17 kap. 10 § radio- och tv-lagen).

GRANSKNINGSNÄMNDENS BEDÖMNING

Granskningsnämnden konstaterar att *Ring P1* är ett direktsänt diskussionsprogram som bygger på att inringande personer tillåts ge uttryck för vitt skilda åsikter. Den aktuella inringaren var en så kallat tillfälligt medverkande som bland annat gav uttryck för sin personliga uppfattning om regeringen, företrädare för ett politiskt parti och den förda politiken. Enligt nämndens mening medför varken inringarens kritik mot det politiska partiet eller programledarens förhållningssätt i denna del att inslaget strider mot kravet på opartiskhet.

Inringaren förde ett resonemang om att invandrare flyttar fram positionerna hela tiden och att svenskarna får backa, om muslimers värdegrund, att svenska kvinnor kan förvänta sig att jämställdheten försvinner inom 30 år och uttalade att ”ska vi ta hand om andra länders kriminella och fylla på fängelserna” och ”nu kommer det in en massa här ifrån Afghanistan, så vi fortsätter ju att fylla på”. Detta förmedlade en uppenbart kränkande bild av invandrare, muslimer och afghaner. Nämnden anser, till skillnad från vad SR anfört, att programledaren, i detta sammanhang, inte ställde motfrågor eller problematiserade inringarens resonemang. Programledaren bemötte inte och markerade därför inte på ett adekvat sätt mot inringarens uttalanden med stöd av demokratibestämmelsen. Inslaget strider därför mot bestämmelsen om radions särskilda genomslagskraft.

Nämnden tillämpar bestämmelserna i radio- och tv-lagen och i programföretagens sändningstillstånd. Det ingår inte i nämndens uppgifter att pröva frågor om hets mot folkgrupp. Anmälarens kritik i denna del lämnas därför utan åtgärd.

Detta beslut har fattats av Helena Rosén Andersson, Ulrika Hansson, Clas Barkman, Berivan Yildiz, Bo-Erik Gyberg, Gunnar Springfeldt och Kristina Åberg efter föredragning av Hanna Teleman.

För granskningsnämnden

Helena Rosén Andersson

UNDERSKRIFTSSIDA

Detta dokument har undertecknats med elektroniska underskrifter:

NAMN:	Lilian Helena Rosén Andersson
IDENTIFIKATIONSTYP:	Svensk e-legitimation
IDENTIFIKATIONS-ID:	_059504aeeabc36ab26c5bfd5e1976fdda7
DATUM & TID:	2022-01-31 08:51:27 +01:00

Certifierad av Comfact Signature
Accepterad av alla undertecknare
2022-01-31 08:51:33 +01:00
Ref: 29565SE
www.comfact.se

[Validera dokumentet](#) | [Användarvillkor](#)